

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

Warunki prenumraty

W Brazylii rocznie: 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu. W Argentynie: 6 pesów, w Ameryce Północnej i Europy 3 dolary.
Numer pojedynczy: 300 rejsów.
Wychodzi raz w tygodniu
sawaze w środy

Adres dla listów i przesyłek pieniężnych
(„Vales postaes“ i „cartas com valor“)

„Gazeta Polska w Brazylii“
Curityba — Parana — Caixa postal B.
Redakcja i Administracja
mieści się przy ulicy Conselheiro Laurindo N.
blisko Uniwersytetu Parańskiego.

WYDAWCA: Franciszek Wochnik || REDAKTOR: Ignacy Sklarski

N. 41

Kurytyba, Sroda dnia 13 Października 1926

Rok XXXV

Zagadnienia wychowawcze.

Dobrobyt danego kraju nie zależy od ilości dochodów, ani od mocy jego twierdzy ani od piękności gmachów publicznych ale od ilości oświeconych obywateli, od wychowania, wiedzy i charakteru jego mieszkańców.
L. M.

Walka o byt i ogólny prąd do wykształcenia, wytwarzają dziś tak niezmiernie trudne warunki, że wychowanie staje się coraz ważniejszym zadaniem, staje się ono jednym z głównych zagadnień dla ludzi myślących — sprawą całego świata.

Wiedzy wlewają w dzieci i młodzież dosyć dużo. Roi się po miastach i kolonjach polskich od uczniów i uczennic szkół normalnych gdzieś w średnich — ale czy równie wielu jest dzielnych i czystych chłopców, szlachetnych młodzieńców, odpornych a wytrwałych na bój życia? Czy dużo dziewcząt, które wyrosną na kobiety dobre, w poświęceniu pogodne, w trudzie ciche a pomocne? Czy jedni jak drudzy pojmą obowiązki, jakie życie na nich wkłada i czy do zrozumienia odpowiedzialności swej względem siebie i społeczeństwa dorosną? — Patrząc na te zastępy dzieci polskich w Brazylii, śledząc ich trochę we wszystkich warunkach trudno się tego spodziewać.
Marnieje charakter!!!

Szkola polska, zależnie od poziomu umysłowego nauczyciela daje wykształcenie, przygotowanie umysłowe, podstawę intelektualną (rozumową); wpływ jej moralny jest ograniczony wobec słabej frekwencji, bo przecież moralnie oddziaływać można na charakter, temperament, wolę, prawie tylko indywidualnie (odrębnie). Na takie zajmowanie się jednostkami szkoła czasu niema.

Na to jest dom.
Tylko dom może w dziecko wpoić tę cudną maksymę tłumaczoną z angielskiego: „Jestem więc mogę, zatem powinieniem a więc i chcę“, tylko on, podsuwając myśli dobre i prowadząc do ich rozsmuowania, nadając im kierunek i karność, może stworzyć ludzi wartościowych.
Foerster twierdzi, że społeczeństwo całe pójdzie na marne, „jeżeli w pojedynczym człowieku nie odrodzi się wola i chęci ku współdziałaniu“, jeżeli się nie będzie pracowało nad „podniesieniem osobistego charakteru jednostek“. Otóż ta praca, to pobudzenie woli i chęci ku współdziałaniu we własnym wychowaniu, poczynać się powinno na kolanach matki, od małego dziecka, również odnoszenie się do godności osobistej dziecka jako do stworzenia, pochodzącego z rąk Bożych, powinno być ciągłą myślą przewodnią rodziców, gdyż jak wiadomo osłabienie uczucia religijnego w rodzinach jest powodem obniżenia poziomu moralnego u młodzieży. Pamiętać również należy że: „Oświata bez religii wychowuje tylko złodziei i bandytów“ (Sienkiewicz-Wizy.) Zastrzegam jednak dla świętej zgody, że zwrot powyższy w żadnym razie nie dotyczy ani Sz. Redakcji ani też Sz. Czytelników „Switu“.
Patrząc jednak na wiele ognisk

domowych, czuje się w nich zbyt mało starania o wyrobienie charakteru dzieci, za mało zastanawiania się nad sposobami, prowadzącymi do tego celu, nawet za mało nieraz uświadomienia, że wyteżenie sił i pracy w tym kierunku potrzeba.

Mówi się wiele o unarodowieniu wychowania i różne w tym kierunku powstają plany.

Aby stawić czoło smutnemu naszemu położeniu tu na obczyźnie, aby zapewnić przyszłość naszej polskiej myśli i naszym ideałom, ratować nasz byt, tak bardzo zagrożony wynarodowieniem, starajmy się wychowywać dzieci nasze na ludzi charakteru stałego, wytrwałej pracy, wiary niezachwianej. Nie zanosi się na to! — A zewsząd słycać ufyskiwanie na brak ludzi. Powinniśmy się przekonać, skąd to pochozi, bez obawy dojrząc w nas samych powód marnoty naszej młodzieży, uderzyć się kornie w piersi i nie unikać nieco przykrego, ale koniecznego zbadania naszego rodzicielskiego sumienia.

Tak! powinniśmy bezwarunkowo zdobyć się na odwagę i zastanowić się jak spełniamy wobec dzieci naszych obowiązki, który niewątpliwie do nas należy i co im dajemy na dalszą życia drogę?

Do tej pracy wychowawczo-oświatowej dopomaga Delegacja Szkolna z p. Dr. Rogowskim na czele, której czteroletnie wysiłki znane są niemal każdemu. I faktycznie ta jedyna w Brazylii naczelna — bezpartyjna — placówka oświatowa, nie jest fikcją, jak niektóre tu pisma zwykły ją nazywać, ale silną dźwignią oświatową, stojącą u szczytu swego trudnego i mozolnego — zadania. Jednocześnie jest ona drogowskazem co do stosunku rodziny do szkoły a zaznacza się wyraźnie w instrukcjach dawanych nauczycielom.

Gdy bowiem chodzi o otrzymanie całokształtu wychowania nie powinny w tej pracy oddziaływać czynniki luźne od siebie oderwane, lecz spójne i łączne. Tych czynników mamy trzy: rodzina, dziecko, szkoła.

Dziecko powinno współdziałać z rodzicami, a szkoła być trzecią jednostką w tym związku.

Tak zaś niestety nie jest.

Rodzice, czyli ich zdanie, ich wymagania, ich uwagi nie mają dosyć znaczenia, ale to też zbyt rzadko i słabo się odzywają. Jestże to skutkiem obojętności czy bezsilności wobec anazji duchowej jaka panuje u nas, trudno przesądzać, ale faktem jest, że to oddziaływanie jest niewystarczającym.

W innych cywilizowanych krajach rodzice, aby mieć więcej zna-

czenia wobec szkoły, aby bardziej mógł zaważyć w kierunku nadaniem wykształceniu swych dzieci, aby się wzajemnie porozumiewać, wyrabiać sobie opinie i narzucać je społeczeństwu, pozostają w stałej styczności przez i zw. „Związki rodzicielskie“.

W Anglii jak również częściowo i w Polsce związki te mają nawet swój głos prasowy, za pomocą którego szerzą we wszystkich warstwach swoje przekonania i zasady, na których, mocą doświadczenia uznają za zbawienne oprócz pracę nad dźwią.

Wreszcie szkoła nasza — nieraz boleje nad brakiem karności u dzieci, nad brakiem pomocy, na jaką liczyć może ze strony rodziców, tem właśnie bezsilność swoją tłumaczy, i równocześnie przyznając, że najłatwiej kształcić jej przychodzi te dzieci, które z domu przynoszą podstawy dobrego wychowania. Sądząc po tem, co się w szkole dzieje i w wynikach, jakie nas uderzają w młodzieży dzisiejszej, odnosi się wrażenie raczej, jakby ujemnego jej wpływu i pewnej utraty równowagi, jakie wywołuje w umysłach uczniów. A jednak szkoła polska dąży ku dobremu, tylko jednostronna i zbyt odosobniona praca zasłania jej właściwą drogę.

Dlatego szkoła uczciwa szuka oparcia u rodzin — i pragnie ich oddziaływanie na uczniów — tak, jak rodzina znowu pragnąc musi pomocy szkoły i bez jej oświatowej działalności obejść się nie może.

Są też osoby, znajdujące się w tem położeniu, że po dokonanych t. zw. „objeździe“ mogłyby udzielić całego szeregu spostrzeżeń o sposobie obchodzenia się z dziećmi w warstwach młodszej naszej braci tak w mieście, jak na kolonji. Tam kolonijści zapracowani, często ciemni, zbyt przejęci różnemi troskami, chcieliby zrobić jaknajlepiej ale cóż — za mało mają pomocy i wskazówek: Gdy się jednak z nimi rozmawia, do nich zbliża — czuje się wiele budzących się myśli, nurtujących znaków zapytania, nie umiejących się jeszcze oblec w dokładną formę, ale tkwiących wyraźnie i świadomie w ich umysłach.

P. P. Instruktorowie okręgowi, mianowani ex offo przez Delegację Szkolną, stykają się podczas objazdów z takimi rodzicami. Gdyby chcieli spostrzeżenia z tego zetknięcia zebrać i opisać w „Naszej Szkole“ lub w innym piśmie — byłoby to niezmiernie ważne i pouczające.

Jak się jednak okazuje nie wszyscy „z wybranych“ godnie piastują ten urząd tak wielce odpowie-

dzialny. To też wszystkie a wzgl. zawsze popełniane niedokładności podczas dokonywania inspekcji tłumaczy się brakiem czasu, zaś o dyetach objazdowych wcale się nie mówi — Polska bogata ma z czego płacić! Co do braku czasu sprawa przedstawia się trochę inaczej — a mianowicie: Jeden z P. P. Instruktorów faktycznie przeładowany ogromem pracy tak „Red. N. Szkoły“ jako też i w samej szkole będąc jej kierownikiem; drugi macha ręką bezceremonjalnie na wszystko i wszystkich, mówiąc filiternie pod adresem Dra. R. Extrema necessitas extremis nititur rationibus. Trzeci zaś jako „Bene meritus“ pielęgnuje swój karminowy maskarek na twarzy szczególnie podczas objazdów, oczekując na „Corona laurea“ i naczelne, w szkole pol. — stanowisko. Czy w takich warunkach można się czegoś spodziewać. Czy może jeden jedyny wszystkiemu podolać — ławta odpowiedź.

Dużo dobrych myśli, nowych poglądów mogłoby z tych opisów wytrysnąć — dużo pożytku mogłoby z nich wypłynąć dla przyszłości polskiej młodzieży tu na obczyźnie. Rodzice zaś powinni chwilę poświęcać na obrachunek wewnętrzny, pomni tej wielkiej prawdy, że „wychowanie dziecka zacząć należy od wychowania siebie samego“.

X. X.

Dr. Vieira de Alencar

Dr. Alarico Vieira de Alencar

ADWOKACI

BIURO:

Rua 15 de Novembro 37 (sob.)
Caixa post. 263 — Telefon 232
w Kurytybie

Wiadomości ze świata

FINLANDJA.

— Z Helsingforsu donoszą że na granicy finlandzko rosyjskiej miał miejsce nadzwyczajny wypadek ucieczki sowieckiego oficera.

Oficer ten, jak się później okazało zajmujący jedno z wyższych stanowisk w sowieckim sztabie generalnym w nocy rzucił się w nury rzeki Rajajoki, stanowiącej granicę między Finlandją a Rosją Sowiecką. Straż graniczna, która strzelała do uciekającego, była puszczana setki rakiet ogniowych, które oświetlały wodę. Sprowadzono nawet karabin maszynowy.

Pomimo to oficer przeplynał rzekę i stanął na finlandzkim brzegu.

Straż finlandzka niezwłocznie związała zbiega. Rewizja osobista wykryła, że znajdował się on w posiadaniu licznych zapasów monet złotych i klejnotów.

W badaniu oficer oświadczył, że służył on jeszcze w szeregach armii carskiej i obecnie pragnie dostać się do Francji, gdzie ogłosi w prasie ciekawe dokumenty o tajnych przygotowaniach Sowietów do wojny.

ROSJA

— W sowieckich sferach rządowych panuje wielkie zaniepokojenie z powodu wkroczenia rosyjskich oddziałów bolszewickich, stanowiących część armii marszałka Tsang-Tso-Lina do Kałganu. Na czele oddziałów tych znajduje się gen. Nieczajew, który zarządził w bankach kałgańskich konfiskatę wszystkich sum, stanowiących własność urzędów lub instytucji sowieckich. Radca poselstwa sowieckiego w Pekinie Marakujew oraz profesor sowiecki Pozdniejew zostali aresztowani w Kałganie przez wojsko Nieczajewa i los ich budzi w Moskwie poważne obawy. Kilku oficerów armii czerwonej, przydzielonych do wojsk gen. Fenga zdezerterowało i przeszło na stronę gen. Nieczajewa. Według wiadomości ze źródeł chińskich, oddziały gen. Nieczajewa liczą obecnie około 12 tys. ludzi. Prasa sowiecka donosi, że w Mandzurji organizowane są dalsze posiłki dla tych oddziałów.

Wiadomości z Polski

„SANACJA MORALNA“. Pisze „Piast“: Rozprawa przeciwko generałowi Malczewskiemu, b. ministrowi spraw wojskowych, wyznaczona na dzień 16 sierpnia b. r., została odroczone na termin jeszcze nieokreślony, z powodu nie wyznaczenia dotychczas czterech asesów — generałów przez ministerstwo spraw wojskowych, do wojskowego Sądu okręgowego. Dzięki temu żołniewi pośpiechowi, ministerstwa spraw wojskowych, więzi się generała Malczewskiego już przeszło trzy miesiące w więzieniu śledczym. Aresztowany dnia 18 maja 1926 r., wśród niepełnie wyjaśnionych dotychczas okoliczności, więziony początkowo w składzie desek, zbity przez wojskowych, którzy brali udział po stronie rokoszu, został wywieziony do więzienia wojskowego w Wilnie. Akt oskarżenia, wygotowany przez prokuratorę wojskową, zarzuca mu, przekroczenie z art. 121 kodeksu karnego, popełnione przez obrazę kilku oficerów i szeregowych ze zbuntowanych oddziałów. U nas

Sociedade Importadora Limitada

CURITYBA, AVENIDA LUIZ XAVIER 28



Otrzymaliśmy świeżo wprost z Europy:
Kosy, sierpy, widły, siekiery, kopaczki, fojso, noże, widelec, łyżki, łyżeczki

DRUT KOLCZASTY ze skobelkami

OPIELACZE konne i ręczne, PŁUGI etc. etc
wszystko po cenach najniższych

BERNEFUGO najlepszy środek przeciwko bernom.
BILSUFORATO de Garbono, świetny środek do immunizowania zboża.

Casa Jacob
JAKOB GRINSPUN
 Skład główny:
 Rua 1 de Março No; 18
 Fabryka i depozyt
 Av. Gândido de Azevedo 121 Tel. 389
 Wielki skład mebli, materacy, koider i płaszczy nieprzemakalnych
 Sprzedaż na wyplaty!

FISHARMONJE
 wykonuj według najnowszych wymagań
EDMUNDO BOHN
 Bom Principio, Municipio Montenegro
 Rio Grande do Sul

WAZNE WYLECZENIE
 Wiele szanowna dama z Itajaby w stanie Sta Catharina powiada co następuje:
 „Ja niżej podpisana Maria Herbst używając „Pomady Minacora“ aptekarsza Edwarda A. Gouçães z tak szczęśliwym rezultatem że wyeczyszczyłam skórę po użyciu zaledwie jednego pudełka.
 Polecam ją więc wszystkim, którzy mają podobne rany lub wrzody jako bardzo skuteczne i wielkie lekarstwo.
 (—) Maria Herbst
 Itajaby, w maju 1915.

HAFTY
 Wstążki do haftowania w różnych wzorach. Książki wzorów, rozmiaru 43 na 60 zawierające 116 różnych deseni (wzorów) na poduszki na nakrycia na stoly, łóżka, serwisy na szafki kuchenne, umywalki, zale iapońskie, na fartuszki dla dzieci, nadto haft perłkami w różnych stylach. Cena 16,500
ASTRAKAN szerokości 130 cm. w cenie 30\$
KARTKI LOTERYJNE wraz z 48 dwustronnie numerowanymi kostkami za 30\$
CASA BICHELS
 Rua 15 de Novembro N 70 - Curitiba

DWA AUTOKAMINJONY MARKI „BENZ“
 Są do sprzedania po cenach okazjonych, jeden dla ciężaru czterech, drugi dla sześciu ton, w doskonałym stanie i mało używane. Mogą przewozić drewno budulcowe o 5 ciu metrach długości. Biorą każde węższe wzniesienie. Można je wypróbować.
 Blizszych informacji udzieli: Henryk Stalke Ficho - Campo do Tenente - Parana

Kawaler, lat 37 średniej inteligencji uprawiający zawód rzemieślnika, pozna 2 n, na lub wdowę w wieku 25-45 lat przystojną, z dobrego domu i wykształconą w celu matrymonialnym. — Zgłoszenia uprasza się nadesłać pod adresem: Estanislau N.
 Col Mariental Lapa, Parana

Młody szwajcar-niemiec, pragnie za poznać przystojną pannę lub młodą wdowę, posiadającą trochę majątku, w celu matrymonialnym. Łask. zgłoszenia, o ile możności z fotografią, u-raszą się nadesłać pod list. E. H. 1926 do Admin. Gazety Polskiej.
 Inuigentny starszy wdowiec, przystojny i miłego obejścia, posiadający piękną własność ziemną pragnie zapoznać w celu matrymonialnym starszą pannę lub wdowę, którąby chcęła pojsć na kolonię i która też włada językiem niemieckim. Adres tymczasowy: R. W., Kurytyba, Rua Raticff N. 103

Bardzo dobry interes
 24 akry dobrej ziemi jest do sprzedania
 z całym urządzeniem gospodarskim, domem mieszkalnym, studnią i dużą portą siołkarnią, lasem najlepszym i herbulem obitym; **miłny wodny** do brzo urządzony na rzecz przechodzącej przez to ziemi. Na tej samej ziemi znajduje się **fabryka mąki**, do brzo prosperująca. Odległość od stacji Itaty zaledwie 6 kilometrów. Wszystko razem sprzedam bardzo tanio i natychmiast z powodu nagłego wyjazdu. Blizszych wiadomości udziela właściciel: Stanisław Duda, Itaty - Parana
 kto chce w dzisiejszym kryzysie rubie dobry interes niech się zgłosi natychmiast

ZIEMIA DO UPRAWY.
 Dobre kapoery, ogrodzone i podzielone na łoty po pięć, dziesięć i więcej akierów, po cenach korzystnych, oddane od stacji kolejowej Campo do Tenente zaledwie 4 kilometry, są zaraz do sprzedania. — Dobre drogi kołowe. Informacji udzieli: **Henryk Stalke Ficho** Campo do Tenente, Parana

Jeżli chcecie upić ziemi
 udawajcie się do niżej podpisanego! Ma do sprzedania ziemi najlepiej tak w Paranie jakoteż w stanach S. Catharina i Sao Paulo. Pracując przy kolonizacji federalnej długie lata, ma najlepszą praktykę w tym zakresie. Ziemię sprzedaje po możliwie najniższej cenie. Zajmuje się kolonizacją, parcelacją i mierzeniem ziemi.
 Zgłaszajcie się do
Michała Babireckiego, Dorizon-Parana

Mieczysław Gosławski
Chirurg-Dentysta
 Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki.
 Wymowania i leczenia zębów bez bólu.
 Od 8 do 11 i od 1 do 7
 Rua Dezembargador Malta N. 6

Cia E. F. São Paulo-Rio Grande
 Generalny Inspektorat kolei żelaznej
Robotnicy do zmiany szyn
 Generalny Inspektorat kolei żelaznej potrzebuje robotników do zmiany szyn na linii południowej, za dziennym wynagrodzeniem do 7\$000 z dodatkową dopłatą za godziny nieobowiązkowe.
 W biurze kolejowym przy ulicy Barão do Rio Branco N. 102 w Kurytybie, w szefaturze kolejowej na stacji w Ponta Grossa, w biurze inżyniera rezydenta w Antonio Robouças i w biurze kolejowym w Itaty będą udzielane wszelkie informacje szukającym pracy i udzielane im dotyczące karty wolnego przejazdu.

Pożyteczna rada dla rodzin!
 Przewodnik lekarski Aptekarskiego Laboratorium Chemicznego
Boettger e Cia, Brusque
 Sta Catharina

Przeciw usunięciu robaków z wnętrza:
 Są dwa lekarstwa gwarantowane: **VERMICIDA** (olejek leczniczy), **VERMI-CAPSULAS** (kapsułki przeciw robakom) fabrykowane w dwóch wielkościach, dla dzieci i dla starszych.
Leczenie chorób krajowych (Mal de terra) dokonuje się w następujący sposób:
 Używać najpierw „Capsulas curativas do Mal de Terra“, a następnie 1 albo 2 flakoniki „Sadola“ albo pigulek, zwanych „Pilulas Ferma“.
 Dla leczenia anemii, słabości krwi, niedokrwistości, białych upław, braku periodycznych upław (menstruacji), braku apetytu etc. należy zażywać „SADOL“ albo „PILULAS FERMA“.
Kaszel, chrypkę astmę leczy „Agriomel“. Jest to lekarstwo połączone z miodem leśnym (Curapu)
Malaria, maileita, gwałtowne napady febrilne i inne febrilne. Osoby starsze mogą zażywać „Pilulas antimalaricas com cafezana e guarana“, zaś dzieciom i osobom młodszym daje się „Pilulas Contra Sezões“ (31). Pigułki te działają natychmiastowo.
Solitiera (verme solitaria) wypędza się jednym pudełkiem „CAPSULAS TRINIFUGAS“.
Nerwy słabe, drzące leczy lekarstwo wzmacniające „ENERGEN“.
Zatwardzenia, niedomagania kiszek i żołądka. Dla leczenia tych chorób polecamy pigułki przeczyszczające „Pilulas Purgativas“ i „Catharticas“ albo herbatę hamburską „Cha de Hamburgo“.
Rany dawne i świeże odmrożenia, krosty, swędzenia leczy się pomadą św. Jerzego „Pomada São Jorge“
Swierzb leczy się z łatwością w ciągu dwóch dni przez użycie „Pomada contra sarna“. Środkiem zapobiegawczym chorobom, które mogą atakować ciało człowieka jest **Balsamo Branco** (balsam biały)
Przeciw bolom brzucha, żołądka, podbrzusza i t. d. należy używać czarnego balsamu niemieckiego „Balsamo Allemao“ (preto)
Przeciw karapatom, pęchłom i swędzeniom u zwierząt najlepszym środkiem jest „Matacarapatos“

Agenci: Carlos Lohm - Kurytyba; Dawid Wiedner - Lapa; Guilherme Schwind - Ponta Grossa; Alberto Weiga e Cia - Parana

„CASA GLOBO“ FABRYKA OBUWIA
 Kurytyba - Rua Jose Bonifacio 12
Wielka wyprzedaż obuwia
 przy ogromnym wyborze różnego gatunku po cenach niesłychanie niskich jak przy prawdziwej likwidacji
JEDYNA OKAZJA!

Dr. Antoni Mesiano
 Lekarz - Akuszer
 Były lekarz Szpitala dla płoźnic w Larangeiras w Rio de Janeiro
 Rezydencja: rua Conselheiro Bartadas 99 Telefon - 56. Konsultorium przy ul. 15 de Novembro No. 49 w Palacio do Comercio
 Pokoje: Nr. 227 - 231
Biednym udziela porady lekarskiej bezpłatnie.

Dr. Archimedes Cruz
 Lekarz operator i akuszer. Leczy syphilis i choroby pęcherza. Klinika dla kobiet i dzieci.
 Konsultorium: rua Dr. Trajano Reis 3. od 8 do 9 przed poł. i od 1 do 5 po połud. Na wozwanie w każdą godzinę dniem i nocą

DR. CARLOS HELLER
 Praktykował w Hamburgu, Wiedniu i Paryskich szpitalach.
 Praktyka ogólna.
 Leczy specjalnie choroby skórne, we noryczce, pęcherza i włosów.
 Klinika dla dzieci.
 Leczy szczeniaki promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja:
 Praça Tiradentes 57. Przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki, środy i piątki wieczorem od 8 do 9

DO KOŁONJI POLSKIEJ!
 Stosunki Handlowo-Bankowe między Polską a Brazylią. — Przesyłkę pieniędzy skutecznie się najlepiej przez
Bank Francusko - Włoski
 Rua 15 de Novembro - Róg 1 de Março - Curitiba - Parana
 Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko **Bank francusko Włoski**, podejmuje się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty zwykle za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na rachunki importujących towary lub eksportujących.
 Bank Francusko Włoski załatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem; załatwia kupna i sprzedaż; przechowuje i zarządza papierami wartościowymi; przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.
 Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.

IDA HAAS
 Egzaminowana akuszerka
 Kurytyba
 Rua Raticff N. 44
RAPIERY DO ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA
 wyrabia się za skromnym wynagrodzeniem
 Ulica Itarare 42 w Kurytybie

Chcesz tanio kupić?
 Idź do składu „Vienna“
 Dostaniesz tam ubrania gotowe po bajecznych cenach.
 Przyjmuje się też rzeczy do farbowania i czyszczenia.
 Rua Barão do Rio Branco N. 26
 Kurytyba, blisko dworca.

ELIKSIR „NOGUEIRA“
 Jest używany skutecznie w następujących chorobach:
 skrętoślizgłość
 bąbony
 zapalenie macicy
 cieczenie z uszów
 wywłóka
 fistule
 raka syfilitycznego
 przyszcza
 biały upławy
 wrzody i narośle
 swierzb
 reumatyzm
 plamy skórne
 niedomagania wątroby
 bóle w piersiach
 narośle na kościach
 palowanie tętnic
 i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.
 Wielce skuteczny środek oczyszczający krew!

Przy używaniu do pieczenia proszku „Tell“
 wykluczone jest nie ludania się pieczywa

Ziemia do nabycia!
 W Campo Comprido, niedaleko Kurytyby przy drodze prowadzącej do Campo Largo jest do nabycia szkar, składający się z 5 i pół akierów ziemi pod uprawę, domu mieszkalnego i innych zabudowań gospodarskich
 Informacji udzieli p. Aleksander Szpada w Campo Comprido, lub p. Konrad Chyla, zamieszkały przy ul. Abudabam 68 w Kurytybie.

Pilulas Machado
 Dr. Reinaldo
 O IDEAL FERRIFUGO
 Stary przyjaciel doradza wam uciekanie się zawsze do znanych pigulek dra Reinalda Machado, które nigdy nie zawiodą w wypadkach zastąpienia na febrę przemianową (maileita)

Cieśle
 poszukuje cię zaraz dwóch trzech dzielnych cieśli, umiejących pracować samodzielnie.
HENRIQUE STAHLKE
 Campo do Tenente - Parana

Za 3\$800 (w znaczkach)
 wysyłamy 1 litr stramentu w prom. oraz 50 ark. papieru listowego i 50 part (franco)
 Typografia „Parana“
 A. Janoschka, Curitiba
 Rua 15 de Novembro N. 101
Automobil osobowy
 (Ford) dobrze utrzymany, kompletny, jest do sprzedania za 3:000\$000
 Wiadomość w redakcji „Gazety Polskiej“.

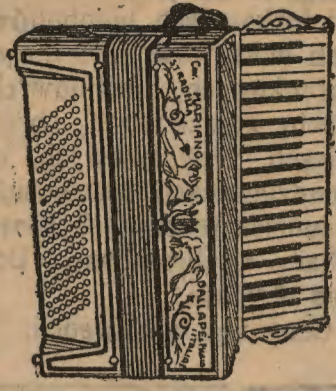
Dr. Dias de Gracia
 ADWOKAT
 Rua Augusto Ribas, 49
 Caixa Postal 106
 Ponta Grossa - Parana
POSZUKIWANIE.
 Józef Maciejewski zamieszkały na Estação Quilta w stanie Rio Grande do Sul poszukuje siostry swojej Franciszki i Maciejewskich Mroczkowskiej i jejże męża Antoniego Mroczkowskiego, którzy mają mieszkać na kolonii Peru Sangra Kokal (Cocal) w stanie Santa Catharina

Tedeschini & Irmaos
 Fabryka ciast pożywnych, tuby kawy rydzianej i kawy mielonej.
 Wielki młyn do mąki żytniej.
 Av. 7 de Setembro 243 - 246

MAPY:
 Parany 3\$000
 Brazylii 2\$500
 Polski 8\$000
 Europy 3\$000
 8\$000
 Zamówienia adresować:
 „Gazeta Polska“, Kurytyba, Caixa B
Rozpowszechniajcie naszą gazetę
 zawsze i wszędzie pomiędzy znajomymi i przyjaciółmi!

Wielki skład harmonij

Największy wybór w całej Brazylii



Nadszedł nowy transport sławnych harmonij **STRADELLA**

z fabryki światowej sławy Cav. Mariano Dallape e Figlio. Premjowane medalami złotymi na wszystkich wystawach jako najlepsze we wszystkich krajach. Nie mają równych sobie. Doskonale wyrobione, odznaczają się wielką wytrzymałością bez potrzeby naprawy. Są do nabycia we wszystkich rozmiarach i jakości od 8 do 240 basów, dwutonowe, półtonowe, chromatyczne i pianowe.

Metody ułatwiają naukę. Gwarancja: za wszystkie harmonie, dają gwarancję pięcioletnią z wyjątkiem uszkodzeń spowodowanych wypadkiem lub nieuwagą. Żądacie darmo katalogów i cennika od

JOAO SARTORELLO

S. João da Boa Vista — Linha Mogiana — Estado de S. Paulo

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL, ETZEL E CIA.

KURTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 93

Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemanna.

TELL	TELL	TELL	TELL
Mixir Purgativo Christini	Elixir Peitoral	Vermicida	Farby
na wszelkie choroby żołądka i kiszki oraz wywoływane przez nie bóle	Pewny i zagwarantowany środek na silny kaszel, przeziębienie, influencję i t. p.	Największy wróg wszystkich robaków we wnętrznościach dzieci i dorosłych	są najlepsze do farbowania ubrań i sukien. Do nabycia we wszystkich kolorach

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne
Mówi się po polsku

Zbawienie Ludzkości

Wszystkie osoby, które zeszła na grype, powinny bez straty czasu zająć **Peitoral Parauaense**, gdyż on uzdrowi je zupełnie i zabezpieczy od choroby płuc i organów oddechowych.

Pigułki regulujące — ra Wiktora

są szybko uspokajającym środkiem dla pań i panien, które cierpią na kolki i inne niedomogania podczas miesięcznych periodów.

Są do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.

"Chargeur's Reunis" "Sud Atlantique"

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzone dla emigrantów, którzy posiadają najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy. Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Havre z Havre do Gdyni statkiem "Pologne".

Najbliższy odjazd do Europy

	Z SANTOS	Z RIO DE JANEIRO
HOEDIC	24 września	28 września
CEYLON	5 października	6 października
FORMOSE	10 "	11 "
MALTE	18 "	19 "
MOSELLA	23 "	24 "

Sprzedż biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski po Brazylii t. z. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

AGENT Ignacy Kasprzowicz
Avenida Luis Xavier N 28, Kurytyba.

ESCOLA PRATICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa

Kurytyba — ul. Dr. Muricy N. 103 obj.
Filja: Rio de Janeiro, rua S. Jose 106.

Jedyna szkoła, która gwarantuje doskonałą naukę handlową, słowem posiada zorganizowane biura dla nauki technicznej: tartakowej, handlowej i przedsiębiorstw herwy malte. Kompletny kurs miesięczny. Nie wyciąga się egzaminu wstępnego. Wpisy mogą być uskutecznione każdego czasu. Uczy się także pisanie na maszynie.

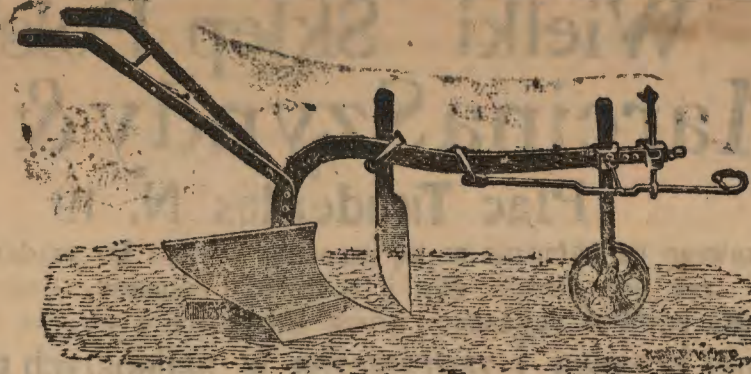
Polski warsztat krawiecki
Franciszek Rybacki
w Kurytybie
ul. Dezemburg, Kotta 88
Poleca się Szan. Rodakom do wykonania eleganckiej odzieży przy cenach niskich.
Krój najlepszy — Swój do swego!

Alipio Augusto de Campos
Chirurg Dentysta
Kurytyba
Praca da Ordem N. 7 I
Godziny przyjęć:
od 2 do 5 po południu

Nasienie Sezamu [Gergelim] przeciw mrówkom.
w ostatnich dniach nadeszło i jest do nabycia w każdej ilości po cenie 8\$000 za kilogram. Koszta przesyłki osobno

Loja Flora Curitybana

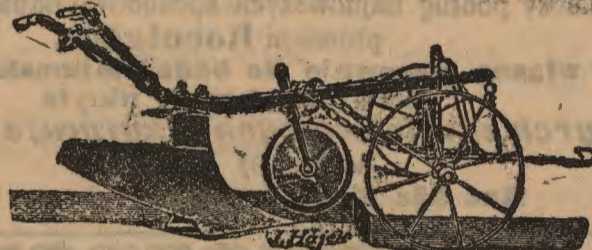
Właściciel: Willy Cremer
ulica 15 de Novembro N. 87



Pugi, lemieszki, kroje talerzowe, Maszyny rolnicze.

WIELKI WYBÓR! CASAMELICHAR

KURYRYA — Praça Senador Correia N. 7
Jedyny dom handlowy w Paranie zajmujący się wyłącznie maszynami rolniczymi.



CASA IDEAL ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA

rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)
Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra

FILJA: ua 15 de Novembro N. 31

Ogromny wybór obawia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

Kalósze Wykonane na wzór trzewików do sznurowania
BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

SZEWIEWCTO „CENTRAL“



polecz w wielkim wyborze

— obuwie —

doskonale i mocno zrobione dla psnów, pań i dzieci po cenach jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba — Travesa Zacharias N. 1
blisko polskiego składu nasion p. Nikodema.

Baczność!

Ubrania podług miary od 140\$000 począwszy

Wielki wybór gotowych ubrań nowych i używanych.

Na raty!

TYLKO w zakładzie krawieckim i w fabryce „Selecta“

Juljusz Szaja

Kurytyba, ulica Commendador Araujo N. 23

DR. OSBORNE — Raio X

Badanie chorób wewnętrznych za pomocą promieni X. — Przyjmuje klientów od godz. 1—4 po południu, przy ulicy Marechal Deodoro N. 46 — Kurytyba (Klinika Dra. Escondida) Telefon 280

Lekarz lalek

FRANCISZEK SKLENICKA — KURYTYBA
ul Barao do Rio Branco 55.

polecz swój bogato zaopatrzony skład lalek, zabawek, artykułów i podarków na gwiazdkę, ozdób na choinkę i t. d.

Ma zawsze na składzie włosy i peruki dla aktorów teatralnych, dla pań i panów.

Mówi się po polsku!

Polska Fabryka obuwia i sztylp (chłówek)

Sprzedż drobna i hurtowna. Kompletny wybór trzewików (borzeguim) butów, bucików i pantofli wszelkiego rodzaju i gatunku.

Po cenach umiarkowanych. Wysyłka na prowincję. Żądać oferty

Jan Macioszek i Bracia

ulica Carlos de Carvalho N. 66
naprzeciw Związku Polskiego

KURYTYBA

Swój do swego



DO SPRZEDANIA

182 alkiery ziemi, położonej 20 km. od stacji Rio Negrinho w miejscowości Macieira, przy dobrej drodze i skąd dającej się z pola, lasu herwowego i dobrze urządzonego tartaku wodnego i zapasu drzewa pinjorowego, imbujiowego i innego twardego.

Dalej są do sprzedania ziemie od 50 do 200 tu alkrów wynoszące urodzajne i z doskonałym herwalem, jakoteż plac pod budowę z domami lub bez domów w miejscowości Villa, stacja Rio Negrinho.

Bliższych wiadomości udziela: Ludwik Olsen & Cia Estação Rio Negrinho Sta Catharina.

Czy Szan. Pan pił już **KAWĘ marki „LIBERTY“?**

A więc nie trać Pan czasu i żądać od swego dostawcy tej znakomitej marki

Palarnia i mielenie kawy
Casa Colosso

Moura, Zaffitte e Cia. — Praça Municipal 6 — Kurytyba

Fabryka koszul „Pinheiro“

JANA ANDERS ONA
Dom specjalny dla wyrobu bielizny męskiej podług miary.

Koszule, kalesony, pyżamy

Kurytyba

ulica Riachuelo 27

PAN C ERPI SZ NA ZOLA DEK?

więc użyj Elixiru Eupéptico Westphalena

przyrządzonego w aptece

Sw. Antoniego

Raula Suplicy de Lacerda

Lapa — Parana.

Ostatnie

100 marynarek!

używanych, w dobrym stanie i z dobrych materiałów, sprzedaje po 15\$000 za sztukę

Zobaczcie się póki jest taka tania okazja.

Juljusz Szaja, Kurytyba
Rua Commendador Araujo 22

Warsztat krawiecki i farbiarnia „Selecta“

Casa das roupas feitas
Franciszek Frischmann
Kurytyba
Rua I de Março, 1
Gotowe ubrania
kortowe [c sem is]
Wielki sortyment ubrań różnych kolorów.
Wielki sortyment sukien i dodatków dla krwów po cenach najniższych
Alfataria e Camisaria de la ordem.

Szklarnia

Eurico e Guilherme Tiburtius
WIELKI WYBÓR

artystycznych wyrobów z drzewa parańskiego jako to: lampy stołowe z sekwów pinjorowych, szkatułki, tacki, podstawki na owoce etc. etc. jakoteż najrozmaitsze artykuły wyrobione z lian, ramy do obrazów i rozmaite artystyczne upiększenia z drzewa. Dobre wykonanie. Ceny niskie.

Kurytyba, ul. Barao do Rio Branco 35

Koldry sztepowane

dostarcza i naprawia dobrze gustownie i tanio

Augusto Heeren — Kurytyba

Rua Marechal Floriano Peixoto 57

Za Rs. 60.000\$000

Jest to sprzedania 100 alkiarów ziemi składającej się w połowie z lasu zawierającego plantację trzciny cukrowej, bananów, mandjoki, ryżu i kukurydzy, tudzież z fabryki wódki, młyna zbożowego, wyłuskiwacza ziarna, 4 wozów i koni. Na froncie tego terenu znajduje się linja kolejowa między Porto de Cima i Morretes. Maszyny fabryczne poruszone są silą wodną. Właścicielem jest Camillo C. Borges w Porto de Cima — Parana.

Mączka z kości

marki „Parana“

zbadana i uznana jako najlepszy nawóz

polecz

Fabryka kleju, Albano Boutin
Boulevard Capanema — S. Lourenço pod Kurytybą (przedłużenie ulicy Assunguy).
Adres pocztowy: Rua Misericordia n. 27

Dot: Mączka z kości zawiera wiele więcej składników azotowych niż zwykły nawóz.

Drogiarza i apteka
Minerva
Maximo & Cia.
Kurytyba, Plac Tiradentes 57
Wielki skład krajowych i zagranicznych lekarstw
posiada na składzie najlepsze środki przeciw robakom w kiszkiach, przeciw kaszlowi i t. d.

Dr. Carlos Oreira
Klinika medyczno-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła
Konsultorjusz ulica Marechal Floriano n. 19. Rezydencja ul. Visconde de Nacar 85, Telefon 388

Jacek Dromewicz
Lekarz-Dentysta.
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu.
Robota pierwszorzędna Ceny przystępne ul. Rischuelo n. 8 w Kurytybie

Doma Kurecki
Polski zakład krawiecki przy ul. Dr. Muricy Nr. 61
Wielki wybór materiałów na ubrania. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.
Robota gwarantowana CENY NISKIE.

Kolonizacja
Alberto Schmitt!
Bezpośrednio przy linii kolejowej (stacja Perdizes) zdrowy klimat (niema ani moskitów ani febrę). Bardzo dobra ziemia dla uprawy alfaly, tabaki, mliki, farioli, wina, do sadzenia kartofli i dla pszczołnictwa. Absolutnie pewne tytuły własności każdy kupujący otrzyma zaraz po spłaceniu escripturas publicas. Dalsze informacje udziela: Jose Petri Director gerente Estação Perdizes - Santa Catharina.

Stenniaki z rozmatanego materiału
Materace druciane
ul. R. Floriano Portoto N. 57
WIELKI WYBÓR MATERIAŁÓW
FABRYKA TÓZEK ŻELAZNYCH

Dom obuwia
ANTONI MARTES
Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy targowisku) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite fasony. Przyjdźcie i przekonajcie się!

Pensjonat
ANTONIEGO NOWAKOWSKIEGO W KURYTYBIE
Podaje do wiadomości Sz. Rodakom przyjeżdżającym do Kurytyby iż Pensjonat **znajduje się przy ul. Comendador Araujo 24**
Przyjezdni otrzymają każdej chwili za umiarkowaną ceną pomieszczenie wraz z utrzymaniem, również przyjmuje się stolowników stałych.
A. Nowakowski.

Casa Daltschman
Maurico & Irmao
Kurytyba
Avenida Luiz Xavier 3 poleca
Mebie wszelkiego rodzaju
z własnej fabryki
jako to bufety, stoły, krzesła łóżka, materacy i t. d.
po cenach najniższych

Kazimierz Mitczuk
Chirurg-Dentysta
Kurytyba
Avenida Luiz Xavier 26
Godziny przyjęć od 8 rano do 5 wieczorem.

Kupiectwu
de wiadomości
Biuro spedycyjne w Porto Amazonas
które zajmuje się wyłącznie Ekspedycjami, Depozytowaniem, Asygnacjami i Zamowieniami wszelkiego rodzaju (Despachos, Comissões, Consignações).
Posiadamy obszerne magazyny dla przywozu i wywozu towarów. Zajmujemy się także ekspedycją drzewa budowlanego.
Jestemy zawsze na rozkazy Szan. Kupiectwa tak w Kurytybie jak i na prośbę
P. J. Damski & Irmao Porto Amazonas arana,

Wielki Sklep Polski

Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe.
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach
Kupuje produkta rolne jako: kukurydzą, fasolą, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONJE HUTOWNA I DETALICZNA
CENY PRZYSTĘPNE

Bosiada filja w Thomaz Coelho i Araukarji

Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich
Lekarz i operator
DOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIĘCYCH
Leczy podług najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.

Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań krwi na choroby ukryte.

Choruch zamiejscowych przyjmuje na leczenie w swej klinice
Rua São Francisco Kurytyba - n. 25

„A VENCEDORA”

Fabryka karmelków i cukierków różnego gatunku, tańszych i droższych owiniętych w papier („ballas”), malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawowych, bananowych i mlecznych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowe go formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Uprasza Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
Fanciszek Eachowski.

CORITIBA - Rua Cabral Nr. 53 - PARANA.

Fabryka cukierków

„AURORA”

Józefa Kull.
Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmeli owinięte w papier („ballas”) we wszystkich odmianach.

Ulica Martin Affonso nr. 16.
Kurytyba Parana - Brasil.

Aniliny i farby niemieckie

Marki **BAYER**
do farbowania zwłaszcza wyblakłych rzeczy, w paczkach z drobnymi wskazówkami i w skrzynkach po 1 kilu, we wszelkie kolorach, jakoteż farby anilinowe do kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i napojów.

Wszelkie preparaty **Bayera** jak Cafiaspirina, Phenaspirina, Butolan, Helmitol i t. d.
Bardzo piękne i tanie **OZDOBY DO PRZYPINANIA** jako to: Pajaki, chrabaszczki, motylki, kwiaty i t. p.

CARLOS LUHM
Rua Blachueo 52 - Curitiba - Parana - Brasil

Dr. Antoni Bydygier (Ruedger)

Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) specjalista w chirurgji, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (narożnik rua Ratcliffe) od godz. 3 do 5.

BIURO POSREDNICTWA SARANDY

Kurytyba - ul. 15 de Novembro - N. 91 I sro piętro
ma do sprzedania kilka realności w Kurytybie po cenach wyjątkowo niskich

FAZENDA

oddalona 5 minut drogi od przyszłej stacji kolejowej Itajahy, posiadająca 82,886 metrów kwadratowych obszaru, duży dom mieszkalny i inne zabudowania, doskonałą paszę i dobrą wodę - jest za cenę okazjonalną do sprzedania
Blizszych wiadomości udziela:
Moreira e Willering - Itajahy - Sta Catharina

„A BRANDINA”

Braci Sobania
Przy ulicy Lamemha Lins N. 3
KURYTYBA, PARANA

Fabryka karmelków i doskonałych bombonów.
Specjalista w wyrobie znakomych cukierków: cytrynowych, malinowych, pomarańczowych, mandarynkowych, wiśniowych, z abżazi, miętowych, anyżowych, bananowych, gruszkowych, brzoskwińowych, jabłczanych, malinowych, kokosowych, czekoladowych, migdałowych, mleka, jaj, amendoim (mindui), nadszawanych marmelada, masą migdałową i kokosową, tudzież rozmaitych innych.

Gatunki specjalne: „Almcfadinhas”, „Bellezhinhas”, „Douradinhas”, „Fructas Acidas”.

Wyrób staranny. Ceny bez konkurencji:

PAMIĘTAJ ZAWSZE O TYM

że na przeczyszczenie krwi oraz na leczenie grypy, kaszlu, chorób zakaźnych i kobiecych najdoskonalszym środkiem jest

HEINEMANA ORYGINALNA HERBATA Z ZIÓŁ
Do nabyciawa wszystkich aptekach i drogerjach.
Główny skład dla stanów Parana i Santa Catharina

APTEKA I DROGERJA „MINERVA”
Maximo e Cia.
Kurytyba - Praça Tiradentes N. 57
Filja w Joinville: Rua 4 de Maio N. 91 ov. 52

Polska fabryka makaronu i kawy

Sao Miguel

FIRMY GONTARSKI I SKA
Kurytyba Ulica Iguassu N. 246
Telefon N. 489 skrzynka pocztowa 278

Poleca swoje wyroby w najlepszym gatunku

Na nadchodzący czas sadzenia!

Otrzymaliśmy znowu kompletny sortyment z anych

Plugow stalowych
Systemu „Sack” oraz innych narzędzi rolniczych, które sprzedajemy po niższych cenach

Jose Hauer Junior & Cia.
Cur tyba - Ru 5 de Novembro N. 44

PRZEDSIĘBIORSTWO KOLONIZACYJNE

Fryderyka V. L. Wernecka
Kolonja Werneck

GUARAPUAVA - PARANA. Adres telegraficzny „VERNECK”.

Powstanie kolonji.
Na ziemiach położonych nad brzegami rzeki Iguassu w municypjum Guarapuava, należącej dawniej do Fazendy Algodoeiro, została przed dwoma laty utworzona kolonja Werneck.

Położenie.
Kolonja ta leży przy drodze, która prowadzi z Gu rapuavy do Palmas i gdzie właściciel kolonji posiada fabrykę szmalcu, młyn mandjokowy, gorzelnię, fabrykę cukru, młyn do mielenia mąki z pszenicy i żyta, jak również maszynę do wyrabiania nici.

Klimat.
Klimat jest nadzwyczajnie zdrowy i odpowiada w zupełności klimatowi kolonji położonych na wyżynach Parany i Sta Catharina.

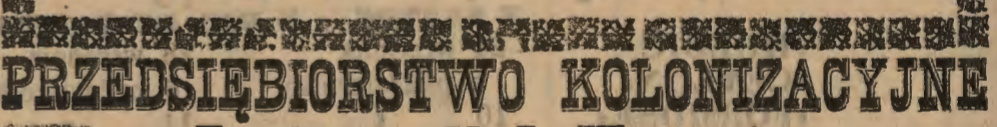
Ceny kolonji i warunki płacenia.
Wszystkie loty są uprawnione i sądownie wymierzone. Cena jednego siera 300000 i 400000 przy płaceniu gotówką. Notarialne przepisy tytułu własności mogą być uskutecznione zaraz po dokonaniu zapłaty. Dotychczas znajduje się na kolonji 42 rodziny.

Dalsze informacje.
Zarząd kolonji utrzymuje na miejscu sklep spożywczy, w których przybyli koloniści mogą nabyć wszystkiego, co im do życia jest potrzebne. Posiada zarząd także auto-caminhão dla wygody kupców krajowych i szybkiej komunikacji. Interesowani mają stale połączenie ze stacjami kolejji „Paulo-Rio Grande.” Kto potrzebuje dalszych wyjaśnień i rad odnosnie do podróży, niech zwróci się do zarządu, który mu chętnie wszelkiego rodzaju wyjaśnień udzieli

Zbyt produktów.
Ponieważ kolonja ta oddalona jest od Guarapuavy i Palmas około 18 g. drogi, a w okolicy dokola są liczne fazendy, więc wykluczone jest nadmienić, że zbyt wszelkich produktów jest łatwym i korzystnym.

Komunikacje.
Obecnie posiada kolonja doskonałą drogę do Palmas i Guarapuavy. Projektowana droga kolejowa S. Francisco-Iguassu, przecinać będzie tę kolonję w całej jej długości. Poza tem wrótce rozpocznie się budowa drogi kolejowej Itaty-Guarapuava.

Produkty krajowe.
Kukurydza udaje się znakomicie i już na miejscu może być dobrze sprzedana, gdyż na kolonji chowają bardzo wiele



HELENA
Ordyn
(Obr)

Józef Mstyt
racal się
sem twarde
przyt w ok
linie koszar
Noc była c
mrozu, a nie
hością ogrom
gwiazd. Złni
legato i od cz
stał śnieg po
ciężnego:
- Może ja
ne, to zasną
Motyka, ale s
Widział cie
stole nakryty
jak patrzył n
pitanowej i ja
się do malej
biednej aukier
(do której ord
wytwałe przy
ki i którą pra
pytała co chw
płatek jasną
- To jutro
i choinka, i l
stko? I jutro
wróci, tatusiu
Pan kapitan
się, sie usta
płaczu. Bo to
sza wilja bez
dziulka tylko
jak pies ordy
I co to bę
Boże... Pensy
straszna dro
podnieśli, ale
obcigi. I na
nie dadzą, ch
stkie pulkown
bogłoby; bo
mym końcu
święta, a i bi
jaką taką ch
Motyka w
wieszczor Jadzi
wiedziem, co
lecie na dwie
się tak cicho
przez uchylon
dział czy p
ruchome, jak

w sposób tak tajemniczy, obudził w pałacu zimowym najstraszniejszą niepokoj. Car sam pośpieszył z tym listem w ręku do swej małżonki i zapoznał ją z jego treścią.

Wszyscy wielcy książęta zostali zwołani.

Wielki książę Sergiusz, wielki książę Włodzimierz wszyscy przybyli i zebrał się dokoła cara.

Co robić?

W jaki sposób na list odpowiedzieć?

Jedna carowa oświadczyła z całą stanowczością, że nie dopatruje się w tym liście żadnej groźby i że jest to pragnienie najzupełniej usprawiedliwione, gdy naród chce usłyszeć swego monarchę.

Ale nie było to po myśli wielkich książąt, którzy starali się zawsze murem oddzielać cara od jego poddanych.

Gdyby nie postępowali w ten sposób, car Mikołaj stałby się może zanadto popularnym.

Wielki książę Sergiusz wyraził stanowczo, że autora listu należy natychmiast ująć i uwięzić.

Uwięzić, dobrze, ale jak go dostać?

Pop Gapon był ukryty przecie!

Nie łatwiejszego — zawołał wielki książę Sergiusz, na owem zebraniu, na którem radzono, co począć z tajemniczym listem.

22 stycznia, pop Gapon miał się zjawić przed pałacem zimowym z pewną liczbą robotników.

Niech sobie przyjdą — zawołał wielki książę — a wtedy drzwi otworzymy i wpuszczamy Gapona i jego towarzyszy.

A wtedy wpadną w pułapkę sami przywódcy, agitatorzy, żywiły niezadowolone, które lud buntują.

Ukryjmy kozaków na korytarzach i w jednej chwili całe grono zotanie pojmane, usta im się zaknebluje i odstawi cożywo do twierdzy Petropawłowskiej.

Z chwilą gdy pop ze swoimi towarzyszami zniknie bez śladu, ani jeden kogut nie zapieje po nich.

Znam ją swoich ludzi. O nikim nie zapominajmy łatwiej jak o tych, którzy upadli na drodze do powodzenia.

Ten pop nigdy już nie powinien wyjść z twierdzy Petropawłowskiej, niech tam gnije na wieki, a nawet — niech umrze!

I za co ten pop ma doznać tak strasznego losu? — spytała carowa, jasno i oczywicie patrząc się wielkiego księcia Sergiusza — czy dopuścił się jakiej zbrodni?

Ależ ten człowiek nic pragnie niczego

innego, jak tylko uspokoić lud, bo chyba nie możemy tego zaprzeczyć że wrzenie opanowało całą Rosję, wszystkie jej okręgi i dzielnice?

Wrzenie to powoduje nędza, a jeżeli pop Gapon chce się wstawić za ubogimi, raczej jest to jego zasługa.

Nie wieszając, nie wiążąc należałoby tego człowieka, lecz nadać mu wysoki order, naturalnie, o ile by go raczył przyjąć.

Wielki książę mruknął gniewnie pod nosem: Niech licha porwie wszystkie baby!

Gdy niewiasty mówią, mężczyźni powinni milczeć, gdyż wtedy rozum męski dozna zawsze porażki.

Carowa zbliżyła się do męża, objęła go w obec zgromadzonych książąt miękkimi ramionami i zaczęła błagać, ażeby wysłuchał prośby Gapona.

O ileż lepiej byłoby w Rosji, gdyby car ulegał zawsze zacnym podszeptom swej dostojnej małżonki.

Ale wielki książę zadał cios śmiertelny budzącemu się w duszy cara poczuciu sprawiedliwości.

— Popuść tylko uguli, — zawołał do cara — a przekonasz się, kochany bratanek, jak daleko zajdziesz.

Temu ludowi dość pokazać tylko pół palca, a wnet zażąda całej ręki, całego ciała.

Nie zadługo zechcą twojej głowy wraz z koroną.

Car nie powinien dopuszczać do jakichkolwiek układów; on może udzielać tylko łaski, która ludowi spada jak z nieba.

Tak postępowali twój poprzednicy, nawet ten Piotr Wielki, na którego się powołujesz tak chętnie.

Wskaż mi, aby choć jeden car ustąpił przed wola ludu.

Nigdy! To, co dobrego uczynili dla ludu, wynikało z ich własnej pobudki.

Jeżeli jednak lud cierpi faktycznie, — jęknął car, który ostatnimi czasami znowu podupał na zdrowiu.

Jeżeli cierpi, to niech sam sobie radzi, — odparł mu wielki książę Włodzimierz — my nie jesteśmy jego lekarzami; naród posiada dość zdrowych sił, które winien powołać na pomoc.

— Ja ostrzegam cię, carze, ażebyś nie przyjmował tego popa. Najlepiej niech tu wcale nie wchodzi. Kto wie, może to podstęp, zasadzka?

Może ten pop jest nihilistą, a nawet anarchista; może w chwili, gdy stanie przed tobą, poczęstuje cię bombą?

— Czy chcesz się doczekać, ażeby cię ta bomba rozszarpała w kawałki?

A może chciałbyś tego popa tak blisko dopuścić do siebie, iż się wyrzecznie bombą i poczęstuje cię kulą z rewolweru, albo poprostu sztylblem?

Ostrzegam cię, kochany bratanek, ostrzegam cię raz jeszcze, bo cię kocham, nie zrób błędu, bo go możesz życiem przypłacić.

Te ostatnie rewelacje wielkiego księcia Sergiusza wywarły pożądany skutek.

Nieustanna trwoga, jaka przejmowała cara, obawa, ażeby nie być zamordowanym i teraz skłoniła go do przypuszczenia, że pop Gapon i jego towarzysze byli wrogami jego i skrytobójcami.

Nie mogąc ich przyjąć, — oświadczył car — nie mogę dopuścić do tego, ażeby Rosja tak nagle została pozbawioną władzy.

I to właśnie teraz, gdy się toczy ta nieszczęsna wojna. Ach, ta wojna, ona to tego zła narobiła!

Przed nią panował spokój i cisza w Rosji, przed nią kochano mnie, ach, przekłety ten, co mnie wciągnął w tę wojnę! Sergiusz uczył, że piją do niego, on bowiem najusilniej popierał partję za prowadzeniem wojny, on był na czele tej partji.

— Co się tyczy wojny — zawołał wielki książę Sergiusz — to i dziś jeszcze obstaraję przy swoim zdaniu.

Rosja wyjdzie z wojny zwycięsko, wyzerpie Japonię i zegnije do stóp swoich to małe wyspiarskie państewko.

Bo i cóż z tego, że na razie nie mamy większych zwycięstw i powodzeń?

— A upadek Portu Artura? — jęknął car.

— Jest także bez znaczenia — odparł wielki książę Sergiusz — Japonia może zwyciężyć, ale nie może zwycięsko doprowadzić wojny do końca, musi uleść przedziej czy później, bo nie ma pieniędzy ażeby przetrzymać tak długą wojnę.

Zresztą — dodał Sergiusz — otrzymalem od Kuropatki wieści bardzo pocieszające.

Oczekuje on w tych dniach wielkiej bitwy i spodziewa się stanowczo zwyciężyć.

— Kuropatki! — skarżył się car — i on należy do tych, którzy mi zawód zrobili!

Pokladałem w nim całą nadzieję, uważając go za wielkiego wodza, a tymczasem pokazało się, że to niedołęga, który ani razu nie mógł się zdobyć na bitwę rozstrzygającą.

O, gdyby żył Makarow, ów nieszczęśliwy admirał, który zginął na „Petropawłosku“ w falach morskich — ten jeden, jedyny może odniósłby zwycięstwo na morzu.

— A czy nie myślisz wcale drogi kuzynie — wtrącił wielki książę Włodzimierz — o naszym admirałce Roździeściwiewskim, który z eskadrą bałtycką ciągnie na wroga.

To przecie bohater na morzu i niezawodnie usprawiedliwił tę opinię o sobie.

— Tak myślisz, stryju? — odparł car — gdybyś się twoje nadzieje spełniły!

— Tak, Roździeściwiewski, po nim dużo się spodziewam.

— Ale ty nie spodziewaj się niczego, najdroższy mój — wtrąciła nagle carowa — bo i Roździeściwiewski nie ocalał ojczyzny, i on nie zdobędzie ci wawrzynów, o którychby miał przeprowadzić bitwę rozstrzygającą.

Carowa weszła nagle w koło, w jakim wielcy książęta otoczyli cara.

Car siedział tyłem do swego biurka, oni zaś tworzyli półkoło.

— Co to ma znaczyć? — zapytał car, wpatrując się w swoją małżonkę — carowa wątpi w zdolności Roździeściwiewskiego, na Boga, jeżeli wątpi, to musi mieć ważne przyczyny po temu.

Wielcy książęta zaniepokoił się bardzo.

Jeśli szepczą pomiędzy sobą, zamienią spojrzenia, wiedzieli bowiem, że ostatnimi dniami zatajono przed carem pewne okropne zdarzenie.

— A ja ci oświadczam głośno i uroczyście — ciągnęła carowa, że uważam Roździeściwiewskiego za niedołęznego admirała, któremu niegodziło się powierzać odpowiedzialności za życie tylu ludzi i całość tylu okrętów.

— Zastanów się — ozwał się Mikołaj — potępiasz oficera, który dotąd postępował wzorowo.

— Łatwo admirałowi być wzorowym w czasie pokoju — zawołała carowa — ale gdy wróg czeka na morzu w pełnym rynsztunku, to po starciu się z nim dopiero będzie się można przekonać, czy trafna była opinia, jaką pokładano w czasie pokoju.

Ja jednak już dziś twierdząc stanowczo że opinia ta była nieusprawiedliwiona.

— Tak jak Kuropatki nie był odpowiednim na naczelnego wodza armji, tak samo i Roździeściwiewski nie zasługuje na zaufanie, jakim go obdarzyłeś, powierzając mu naczelną dowództwo na morzu.

W Bra
z dołu
ryc
w
N.
Zwi
Związ
pragnę
szom z
INFORM
GRANT
CYCH P
NYCH I
NIU ZIE
może się
sprawach
w nabyw
przysw
na dawn
Z natu
ra Inform
ogranicz
rybskie
także i
dalej w
zapotrze
przemysł
celu ko
posiadał
wanu ro
ków wy
wywania
To m
czona, p
skiego,
Informa
szem d
łaskaw
si; stał
o zapo
miejscu
Cennem
ści z da
do loko
chowicy
rzemieś
innych
fotograf
ców, k
ność za
rachune
myśli, t
żawienia
kładów
wych, n
danej m
terenów
runki n
mi i t
Wszy
będnem
go“ do
zwracać
nietylko
lub też
także i
cy teren
dobrej
lu. Moż
po rodz
informa
lonji, p
slugi, a

rodzijskim zamkom ze stubarwnych klocków, misternie wyrzezanym szporkom, pełnym straszliwych djabłów, królewskich sterców w purpurze i ubogich pasterzy, zwiastujących Dobrą Nowinę.

Błagalny głos w osrebrzonym szronem lesie choinek napróżno stara się wzruszyć tęgiego czerwonego handlarza. Ale ten wykzykiwał ostateczne ceny głosem dyktatora. ochryplym nie co od wrzasku i miętówki i z pogardą patrzył na tłum żebraczków, którym przed wojną kłaniał się tak głęboko. Wówczas były prawdziwymi paniami te wszystkie zony profesorów, urzędników, dzienicznarzy i oficerów, paniami całą gębą... A dziś?

(Dokończenie nastąpi.)

Biuro informacyjne dla emigrantów poszukujących pracy.

Sprawozdanie z działalności biura za wrzesień 1926 r.

Biuro informacyjne zostało otwarte dnia 1 września przy ul. Carlos de Carvalho N. 73. W tym celu uchwały Związku Polskiego, który postanowił podjąć akcję pośredniczenia w wyszukiwaniu pracy przychodźcom z Polski. O otwarciu biura podano do wiadomości przez ogłoszenie w kurytybskich pismach brazylijskich i polskich.

CZĘŚĆ ADMINISTRACYJNA

Biuro rozsyła pewnego rodzaju odezwę, w formie listu do różnych miejscowości z prośbą o wypełnienie załączonych formularzy zapotrzebowania robotników. Takie same pismo jest rozsyłane w języku portugalskim do różnych przemysłowców.

W przygotowaniu jest ogłoszenie do prasy krajowych w Polsce, zawierające o krzyżysie w Brazylii i wyjeżdżające niektóre sprawy. Jest także przygotowany memorandum w sprawie Biura Informacyjnego do władz p.o.s.k.ch. Wszyskie druki, księgi i t.p.s. są przygotowane tak, że biuro jest do siebie zaopatrzone.

Otrzymało 5 listów Na wymagające odpowiedzi wysłano 2 listy do Polski i jeden miejscowy.

POSZUKIWANIA I ZGŁOSZENIA PRACY. Zgłosiło się do biura 22 poszukujących pracy. Z tych biuro umieściło bezpośrednio tylko 10. Pozostałych 11-stu skierowano na kolonje.

Kilku pracodawców nadesłało zgłoszenia. Z tych o jednego czeladnika masarskiego, którego wysłano, gdyż taki fachowiec przybył z Polski.

Miejscą zgłoszone, na które nikogo nie wysłano: 10 stolarzy, 50 robotników do budowy drogi, 2 rolnicy bezdzietne no rolę, 1 kowal-mechanika i 1 jednego stelmacha.

UWAGI. Zgłosiła się dotąd mała ilość poszukujących pracy, zdaje się tylko z tego względu, że u

chodzący z fazend kawowych w S. Paulo nie dowiedzieli się jeszcze o „Biurze Informacyjnym“.

Pomimo ogłoszenia umieszczonego w pismach o zadaniach i celach „Biura Informacyjnego“, wpłynęło tylko nie wiele zgłoszeń zapotrzebowania robotników. Może, po wysłaniu odezwy imiennej wpłynęło więcej zamówień, może wytworzy się większe zainteresowanie instytucją, której działalność jest koniecznie potrzebna, a niezbędną okazać się przy większym napływie imigrantów.

Kurytyba, dnia 30 września 1926

Komisja dla spraw „Biura Informacyjnego: Stefan Wolski, Ignacy Wróbel, Władysław Galarda, Jan Wilczyński.



Babcia

Dla niej stacza się życie w trzech rzeczach: w zabawie z wnuczkami, słuchaniu roszy św. i robieniu pączoch. Te dwa ostatnie zajęcia j dnia nie zawsze są przystępne, gdyż biedaczka - cierpi na reumatyzm i bóle w nogach nie pozwalają jej wyjść na ulicę, a także nie usposabiają jej do robienia drutami.

Teraz jednak, gdy w domu pojawiła się

CAFIASPIRINA

ona nie skarży się już na bóle, gdyż zazywając ją regularnie, zdołała znacznie ograniczyć swe ataki reumatyczne. I ona, która dawniej nie wierzyła w żadne nowoczesne wygalazki, ma teraz tak wielkie zaufanie do CAFIASPIRINY, że nazywa ją: „swojem cudownem lekarstwem, i wszyscy w domu z tem się zgadzają, gdyż wszystkim Cafiaspirina dobrze robi i przywraca zdrowie.

Cudowna także przeciw bólom głowy, zębów, uszu, przeciw nową i nadmiernej użyciu alkoholu i umysłowemu przecapowaniu. Nie szkodzi sercu i nerkom.

BA
BAYER

Rodolpho Senff & Filho
Importadorzy
rua Misericordia 115 — KURYTYBA

Plugi, artykuły żelazne, emaljowane, farby, oleje, pokosty, lakiery, porcelana, naczynia domowe, trunki, piekarnia, środek żywnościowe.

Sławne kompotjarki „Rix“, każdej wielkości i przysady do kąpiel morskiej. Znakomite nasional

Ceny konkurencyjne
Sprzedaż hurtowna i detaliczna
Obsługa uprzejma.

NADES